

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**STAV ODSTRÁNENIA NEDOSTATKOV
ZISTENÝCH PRI INŠPEKCIÁCH
NA GYMNÁZIÁCH
V ŠKOLSKOM ROKU 2022/2023 V SR**

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

**Stav odstránenia nedostatkov
zistených pri inšpekciách
na gymnáziách
v školskom roku 2022/2023 v SR**
SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

Mgr. Zlata Ilievová
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

Cieľom následnej inšpekcie bolo zistiť stav odstránenia nedostatkov zistených školskou inšpekciou v kontrolovaných subjektoch. Štátna školská inšpekcia sledovala cieľ kontrolou pedagogickej a ďalšej dokumentácie školy a hospitačnou činnosťou.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Vykonaných bolo **26 následných inšpekcí (NI) na 26 gymnáziách (GYM)** (Tabuľka 1).

Tabuľka 1 Prehľad o vykonaných následných inšpekciách na GYM

Počet kontrolovaných škôl		26
Vyučovací jazyk	slovenský	22
	slovenský a španielsky bilingválny	1
	slovenský a anglický bilingválny	1
	slovenský a maďarský	1
	maďarský	1
Zriaďovateľ	štátne školy	21
	súkromné školy	1
	cirkevné školy	4
Sídlo	mesto	26

2 HLAVNÉ ZISTENIA

Následné inšpekcie boli vykonané **po 1 komplexnej inšpekcii, 21 tematických a 4 následnej inšpekcii**. Vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení bolo na odstránenie zistených nedostatkov uplatnených **103 opatrení**, z toho **40 odporúčaní**, **51 opatrení prijatých riaditeľmi** kontrolovaných subjektov a **12 opatrení uložených ŠŠI** (Tabuľka 2).

Tabuľka 2 Uplatnené opatrenia

SPOLU	103					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
počet	40		51		12	
z toho	akceptované		splnené		splnené	
	26	66,7 %	47	94,0 %	11	91,7 %
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0 %	1	1,96 %	0	0 %
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
	1	2,5 %	0	0	0	0 %

Z celkového počtu uplatnených opatrení bolo 1 (1,96 %) **opatrenie** neaktuálne¹.

Z celkového počtu uplatnených odporúčaní sa 1 (2,5 %) **odporúčanie** nedalo hodnotiť².

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

¹ neaktuálnosť sa posudzuje v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov

² nedá sa hodnotiť sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole

- **riadenia školy**
 - nekomplexné zapracovanie obsahu Národného štandardu finančnej gramotnosti 1.2. do školského vzdelávacieho programu (ŠkVP);
 - nezriadenie poradných orgánov riaditeľa školy a nezabezpečenie vzájomnej spolupráce pri riadení školy a riešení výchovno-vzdelávacích problémov;
 - nezacielenie kontrolného systému riaditeľa školy na skvalitnenie realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu a vedenia pedagogickej dokumentácie.
 - neefektívna kontrolná činnosť (nedostatky v analýze výsledkov kontroly, prijímaní opatrení na skvalitnenie výchovy a vzdelávania, absencia následnej kontroly).
 - neposkytnutie interného vzdelávania pedagogickým zamestnancom so zameraním na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania;
 - neúčinný systém poskytovania poradenstva pri riešení osobnostných vzdelávacích a sociálnych potrieb žiakov, ich zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov školy.
 - nezabezpečenie odborného vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti tvorby testov;
 - nedôsledné hodnotenie testov prijímacích skúšok v súlade s kľúčom správnych odpovedí;
 - nízka náročnosť úloh v prijímacích testoch, nedodržanie vlastných kritérií pri hodnotení, nedodržanie odbornej terminológie podľa vzdelávacieho štandardu z predmetu matematika (MAT);
 - nevyvážené zastúpenie všetkých rovín jazyka a čítania s porozumením a literatúry, nejednoznačné a gramaticky nesprávne formulovanie úloh z predmetu slovenský jazyk a literatúra (SJL) v prijímacích testoch;
 - nedodržanie príslušných pokynov vydaných NÚCEM³ nezabezpečením prítomnosti administrátorov a pomocného dozoru pre predmet MAT ráno v deň externého testovania maturitnej skúšky.
- **zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nedostatočné zabezpečenie materiálno-technického vybavenia telocvične a multimedialnej učebne;
 - nere realizovanie celoplošného monitoringu (a následného vyhodnocovania, prijímania opatrení a kontroly ich plnenia) zameraného na odhaľovanie a prevenciu negatívnych javov v správaní žiakov a príznakov šikanovania;
 - nevytvorenie školského parlamentu ako poradného orgánu vedenia školy.
- **výchovno-vzdelávacieho procesu**
 - nízka úroveň rozvíjania občianskych a sociálnych kompetencií žiakov (v dôsledku nevytvárania príležitostí na prezentovanie hodnotových postojov a nedostatočného uplatňovania kooperatívnych foriem učenia sa);
 - nevýrazná stimulácia rozvíjania vyšších myšlienkových procesov žiakov zadávaním úloh na analýzu, hodnotenie a tvorivosť;
 - neuplatňovanie modelu vyučovania predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra (SJSL) formami a metódami vyučovania cudzích jazykov.

Uplatnené **opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi** a **uložené ŠŠI** na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

- **školského vzdelávacieho programu**
 - neaktualizovanie ŠkVP (*neaktualizovanie učebného plánu (UP) vrátane vlastných poznámok v súlade s rámcovým učebným plánom (RUP) príslušného ŠVP; nerešpektovanie UP pri tvorbe rozvrhu i rozpracovaní učebných osnov (UO) a ich nezačlenenie do ŠkVP; neprerokovanie ŠkVP v pedagogickej rade a v rade školy; nedeklarovanie úpravy podmienok výchovy a vzdelávania pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*);
- **riadenia školy**
 - *neprerokovanie formy prijímacej skúšky, jej obsahu a rozsahu pre príslušný VP v pedagogickej rade;*

³ Národný ústav certifikovaných meraní v súčasnosti Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVAM)

- *nerespektovanie profilových predmetov prijimacich skusok zaradenim predmetu náboženstvo do kritérií prijímania na GYM alebo zaradenie možnosti vykonať dobrovoľnú časť prijímacej skúšky do kritérií prijímania;*
- *nesúlad obsahu prijímacej skúšky z profilových predmetov SJL a MAT pre 4- a 8-ročný VP so vzdelávacími štandardmi pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie predmetov SJL a MAT;*
- *nevhodné organizačné zabezpečenie prijímacich skusok nejednoznačným pokynom pri používaní pomôcok;*
- *nezabezpečenia priebehu externého testovania v súlade s Pokynmi vydanými NIVAM (nezabezpečenie dôsledného vykonávania dozoru počas EČ MS; nepredloženie kompletného zoznamu administrátorov s uvedenými aprobáciami; nezabezpečenie samostatnej práce žiakov a neprerušenie EČ MS žiakov z dôvodu nevhodného správania; nedodržanie Pokynov pre administrátorov pri realizácii T9).*
- **zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania**
 - *nedôsledné zabezpečenie práv žiakov a zákonných zástupcov v školskom poriadku (obmedzenie práva žiakov na ospravedlненú neprítomnosť na vyučovaní; vyvodenie sankcií pri neprítomnosti žiakov na vyučovaní; neupravenie výkonu práv a povinností zákonných zástupcov žiakov; neupravenie podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím);*
 - *nedôsledné zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia (nevyžadovanie informovaného súhlasu zákonného zástupcu pri organizovaní aktivít).*

3 ZÁVERY

Akceptovanie 66,7 % odporúčaní prispelo k zosúladieniu školských vzdelávacích programom s reálnym stavom škôl. Zapracovanie NŠFG 1.2 do ŠkVP podporilo nadobúdanie finančnej gramotnosti u žiakov. Zriadením poradných orgánov riaditeľa školy sa zefektívnila vzájomná spolupráca pri riadení školy a riešení výchovno-vzdelávacích problémov žiakov. Vytvorenie efektívneho systému výchovného poradenstva prispelo k riešeniu osobnostných a vzdelávacích potrieb žiakov. Vypracovaním testov prijímacej skúšky s porovnateľnou obťažnosťou, rovnomerným zastúpením úloh podľa zastúpenia oblastí vo vzdelávacích štandardoch SJL a dôslednou opravou testov v súlade s pripraveným kľúčom správnych odpovedí sa zvýšila objektivita a rovnosť šancí pre každého uchádzača byť na prijímacej skúške úspešný. Vytvorenie školského parlamentu prispelo k participácii žiakov na dani v škole.

Z uplatnených odporúčaní nebolo akceptovaných 33,3 %, čo malo negatívny vplyv na funkčnosť kontrolného systému a na úroveň materiálno-technického vybavenia súkromného gymnázia a zabezpečenie korektného vedenie pedagogickej dokumentácie. Za následok malo aj nedostatočné využívanie efektívnych metód a foriem vyučovania.

Splnením 94 % prijatých opatrení zo strany kontrolovaných subjektov a **91,7 % uložených opatrení ŠŠI** boli vytvorené podmienky na skvalitnenie riadenia škôl a podmienok výchovy a vzdelávania. Výpovedná hodnota ŠkP ako základného dokumentu školy s ucelenými informáciami o štúdiu sa zvýšila jeho prerokovaním v rade školy a v pedagogickej rade, vypracovaním UP a vlastných poznámok k UP a vymedzením využitia disponibilných hodín. Objektivita prijímacieho konania bola podporená splnením opatrení týkajúcich sa vytvorenia a opravy testov z profilových predmetov v súlade s nastavenými kritériami hodnotenia. Dodržaním príslušných pokynov vydaných NIVAM bol zabezpečený objektívny priebeh externých testovaní. Zosúladienie školského poriadku so všeobecne záväzným právnym predpisom umožnilo uplatňovať práva žiakov a ich zákonných zástupcov v plnom rozsahu.

V dôsledku nesplnenia opatrení zo strany kontrolovaných subjektov nebol zabezpečený súlad obsahu prijímacich skusok so vzdelávacím štandardom predmetu SJL pre nižšie stredné vzdelávanie, čím neboli dodržané stanovené kritériá na prijatie uchádzačov do 1. ročníka.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- aktualizovať ŠkVP ako strategický dokument školy s uvedením aktuálneho UP pri dodržiavaní poznámok k UP;
- realizovať kontrolnú činnosť, zistenia analyzovať, prijímať opatrenia na odstránenie nedostatkov a kontrolovať ich plnenie;
- zabezpečiť dodržiavanie pokynov NIVAM na externom testovaní;
- stanoviť objektívne kritériá prijímacieho konania, dodržiavať vzdelávacie štandardy z profilových predmetov SJL a MAT v testoch zadávaných na prijímacích skúškach s porovnateľnou obťažnosťou;
- zabezpečiť funkčný systém poskytovania poradenstva pri riešení osobnostných vzdelávacích a sociálnych potrieb žiakov, ich zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov;
- podporovať skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom vzdelávaní pedagogických zamestnancov a interného odovzdávania poznatkov zo vzdelávaní;
- zabezpečiť dodržiavanie práv žiakov a zákonných zástupcov v školskom poriadku a bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov.

4.2 ODPORÚČANIA PRE ZRIAĐOVATEĽOV

- zabezpečiť schvaľovanie správy o výchovno-vzdelávacej činnosti školy, jej výsledkoch a podmienkach.

4.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- zabezpečiť vzdelávanie učiteľov SJL a MAT zamerané na všetky aspekty tvorby testov.

TABUĽKY

Vypracovala: Mgr. Zlata Ilievová
Bratislava 20. septembra 2023